

स्याभिन्नाभिधेयत्वं न दुष्यतीति तेन दीप्यर्थ एव योज्यः । सर्व्वय
मकमिति चतुर्णामपि पादानां सदृशत्वात् ॥ १६ ॥

वभावित्यादि । मरुदायुः पितृत्वेन वेगजनितत्वेन वा विद्यते भ०

यस्य सहनूमान् वभौ शुशुभे इत्यन्वयः कीदृशः विविधानि
कृतानि वनभङ्गलङ्कादाहादीनि येन सः समुद्रः मुद्रया प्रत्यभि
ज्ञानेन चूडामणिना सहितः मुद्रा प्रत्ययकारिणीति कोषः इति
प्रथमपादार्थः तस्मिंस्तथाभूते सति मरुत्वानिन्द्रोवभौ तुतोष
धातूनामनेकार्थत्वात् भातिरत्र तोषे कीदृशः विकृतः पराभवात्
विगता क्रिया जगत्परिपालनरूपा यस्य सः समुद्रः मुद्राख्या
भिरक्षरोभिः सहितइति द्वितीयपादार्थः समुद्रः सागरोऽपि
वभौ चुकोप धातूनामनेकार्थत्वाद्भातिरत्र कोपे पुनःपुनर्व्वान
रेण लङ्घनात् कीदृशः मरुत्वान् मरुतोदेवाविद्यन्ते यस्य सः
मरुतौ पवनामरावित्यमरः अतएव विकृतः अतिक्रान्तमर्यादः
वीन् पक्षिणः कृणन्ति वेष्टतेइति विकृतः कृतीधवेष्टे पूर्व्ववत् कः
अतिक्रान्तमर्यादत्वात् इति तृतीयपादार्थः वाचकत्वेन मरुच्छ
ब्दोविद्यते ऽस्य मरुत्वान् वायुर्वभौ वाति स भातिरत्र गत्यर्थः केचि
त्तु मरुदायुर्वान् गच्छन् वभौ सन्धेरनित्यत्वात् न तस्य दत्वं यदुक्तं
सन्धिरैकपदे नित्योनित्योधातूपसर्गयोः । सूत्रेष्वपि तथा नित्यः
सैवान्यत्र विभाषिता इत्याहुः स्वमते सन्धेरनित्यत्वं एवातोडोरि
त्यत्र ओकरणेनैवेष्टसिद्धौ डित्करणेन ज्ञापितमिति देवीदासच
क्रवर्त्तिनोक्तं कीदृशः विकृतः मन्दगतित्वात् पुत्रस्नेहादन्यथाभूतः
समुद्रः समुत्सहर्षोरोऽग्निर्यस्मात् वायोरग्निसखत्वात् किम्वा